

Tog jutra protivpožarne sirene su se oglasile zbog tosterakoji nekonije uspeoda isključina vreme. Prodoran vrisak sirena sam čula još dok sam bila pod tušem, pa sam odmah pružila ruku da zatvorim vodu, na brzinu navukla haljinu na svoje još vlažno telo, obula sandale i izašla iz stana uspevši da pokupim samo ključeve, dok sam torbu koju sam tek bila počela da pakujem ostavila u spavaćoj sobi na podu. Možda samo u snu hodam tamnim sivim hodnikom, palo mi je na pamet, ali o misli i plafon je udarala mehanički ponavljana reč *evacuate*, *evacuate*, *evacuate*, a pored stepenica je i dalje bleskao znak za izlaz u slučaju opasnosti.

Napolju je ispod palme sedeo momak sa svojim francuskim buldogom i gestovima razgovarao sa devojkom plave kose. Taj momak je u gradu predavao znakovni jezik, a njegov pas, albino, takođe je bio gluv, ali dresiran da razume komande gestovima. Živeli su u prizemlju i, kad zavese nisu bile navučene, dok bih prolazila pored kuće, videla bih ga kako sedi na krevetu u spavaćoj sobi, lica obasjanog svetlom ekrana telefona, obojenih usana, pored psa utonulog u posteljinu. Momak je podigao ruku u znak pozdrava, a ja sam, prišavši, pomazila psa, razmišljajući kako gluvi mogu da čuju protivpožarne sirene – možda se baš zbog njih umesto zvuka pali treperavo svetlo za uzbunu? Pas je imao bele dlake, bez ijedne tačkice druge boje, i sa svojim crvenim očima je delovao previše krhko za ovo užareno jutarnje

sunce, uskoro će doći vatrogasci i ubrzo nakon dolaska će isključiti alarm, možda zaista aktiviran zbog požara, jer se napolju ponovo širio miris izgorelog drveća, nošen vetrom iz severnih predgrađa, ta belina dlake, koju pas sam ne vidi, pošto psima svet izgleda kao žut, plav i siv, oni ne poseduju sposobnost da razlikuju druge boje, osim možda u svojim snovima, *evakuišite se, evakuišite se, evakuišite se*, mehanički glas nije prestajao da poziva, a pseća dlaka je i dalje blistala kao sneg na suncu.

U dvorište je dolazilo sve više ljudi. Pojavili su se pilot, kojeg sam ponekad viđala u uniformi, instruktorka joge, čiji je prolazak hodnicima ostavljao trag mirisa pačulija, mladić s tetovažama i dugom kosom, koji je izgledao kao Isus i voleo da šeta bez majice i da noću glasno pušta rege muziku na balkonu. Napolje je istrčalo i dete koje je, kad god bi ga pustili u dvorište, zavijalo kao da je želelo da izvršiti traumatu svog rođenja i besno bi iz korena iščupalo skupe posađene biljke. Majka tog deteta mi je pre nekoliko nedelja pomogla da ptića koji je ispaao iz gnezda vratim na drvo. Obe smo se nadale da će ptičica preživeti, ali je više nismo videle. S druge strane ulice, iz radionice za popravku automobila, začuo se kakadu Džeri, koji dane provodi na ramenu mehaničara Majka. Sve komšije su znale da, kada jednom čujete Džerijev glas, više ne možete da ga ne čujete, jer se probija kroz šum radionice, kroz decu koja se smeju na igralištu, kroz automobile koji prolaze i kroz muziku osamdesetih koja trešti iz slušalica.

Gledajući momka i devojkicu s plavom kosom, pokušavala sam da nagađam o čemu razgovaraju pomoću gestova, čitajući izgovorene reči s njihovih usana, osećala sam se kao onih prvih dana koje sam

provela na južnoj hemisferi, kad sam stigla misleći da govorim engleski dovoljno tečno, a onda sam shvatila da razumem tek svaku drugu reč, kao da sam ogluvela i udarila glavom u zatvorena vrata jezika. Prolazili su dani, nedelje, meseci i sluh je postepeno počeo da mi se vraća, zatvorena vrata su se otvorila, mogla sam da zavirim u dubinu jezika, da osetim oblike reči koje su mirisale na nešto novo, da ih čuvam na vrhu jezika, neke su bile nežne kao pseća dlaka, a druge grube kao šmirgl-papir po kojem prelaziš prstima. Tada još nisam znala da sve ide otprilike ovako: prvo ti se reči stranog jezika čine potpuno nepoznatim. Zatim ih zapamtiš, ali nikako da ih se setiš kada ti zatrebaju. Najzad počinješ da zaboravljaš reči svog maternjeg jezika. Onda deo tebe počinje da živi samo u jednom jeziku. Na kraju se javlja neprevodivost. Od celog ljudskog bića ostaje samo polovina, kao kad konačno iskočiš iz unutrašnjosti ogromnog erbasa A380, zajedno sa ostalim putnicima, s crvenim očima i odećom savijenom u sedištima ekonomske klase natopljene znojem, i stojiš u redu kod granične kontrole. „Koji je razlog vašeg putovanja?“, upita plavokosi carinik, koji je tog jutra uspeo da stigne na plažu Marubra sa svojom daskom za surfovanje. U ušima mu još šumi more, možda zato neće čuti kad mu odgovorim – slučajnost. Predaje mi moj pasoš i pokazuje mi da prođem. *Welcome to Australia. Welcome home.*

Tada ništa od toga nisam znala. Tek što sam stigla u Australiju, pojavilo se toliko mnogo novih reči, čak i previše, trebalo je naučiti bezbroj njih, ponovo početi od slova A. Ovaj grad je ćutao, nimalo ne želeći da mi se prvi obrati, pa sam ja morala da progovorim, da ga ispletem pričama, da ih izvučem iz njegovih betonskih

lavirinata ulica, da s njih otresem sloj asfaltne prašine. Još jednom sam morala da otkrijem ovaj milion puta otkriveni grad. Grad koji sebe naziva najsvetlijim među gradovima, grad u kojem blistaju sasvim beli osmesi i svetlucaju preplanula tela, gde odjekuje suludi smeh kukabara, gde se sa smenom godišnjih doba u daljini okeana vidi migracija kitova, a rasejane prolaznike gaze jutarnje armije zaposlenih iz poslovnog kvarta koje se izliju iz voza. Tada sam verovala da ću lako pripitomiti ovaj grad, ne znajući da se on, poput gluvog psa, prosto neće odazvati čak ni kada ga dozovem imenom.

Kada smo se doselili u Sidnej, prve godine smo živeli u četvrti Pirmont, nedaleko od biserne uvale Darling, posute jahtama, i kazina s lusterima koji su blistali zlatnim sjajem. Naša ulica se protezala sve do centralne stanice, možda je zato ovo mesto delovalo prolazno – privremeni domovi kakve najčešće biraju privremeni ljudi. Ti ljudi, najčešće studenti, turisti, radnici iz inostranstva vezani kratkoročnim ugovorima, nestali bi onako brzo kao što su se ovde i pojavili i ja nisam mogla da shvatim zašto su uopšte birali ovaj kraj. Možda zato što su i oni voleli da osećaju puls grada koji ne spava, da lutaju njegovim beskrajnim arterijama, da otkrivaju sitne krvne sudove njegovih jednosmernih ulica. Iz našeg stana na poslednjem spratu uveče smo mogli da posmatramo kako nebodere u centru grada obasjavaju boje zalazećeg sunca, a noću da slušamo kako u daljini bruji most Anzak. Tokom letnjih dana terasa bi se toliko zagrejala da je bilo nemoguće hodati bos po njoj, a već od jutra bi nas posećivala jata šarenih lorija, ptice su sletale na naša ramena krešteći, upetljivale nam se u kosu i ključale iz ruku. Kasnije je svakog jutra počeo da

doleće i par kakadua koji su svojim prodornim glasovima najavljivali svoj dolazak i, ako bismo još spavali, gegajući se po ogradi sve do prozora spavaće sobe, vrištali dok ne bi dobili hranu. Kada smo se kasnije odselili, za tim pticama sam žalila više nego za gradskom bukom ili za osećajem da si u vrtlogu zbivanja, tamo gde ljudi mogu da osećaju da su privremeni, anonimni i prolazni.

Tada sam i sama još bila turistkinja, a u Pirmontu sam mogla da upoznam samo Sidnej s razglednica – grad za odmor u jednoj srećnoj zemlji. Ugrejane trotoare je prožimao miris kineske hrane, *Padijeva pijaca* je odzvanjala otegnutim, gotovo kakaduovskim povcima – *one dollar one dollar one dollar mango mango mango cheapa cheapa cheapa!* S pijace sam donosila kese pune voća i začinskog bilja, a čim bih stigla, kuća bi zamirisala na baštu i vlagu, kao na letovanju na selu. Sidnej je žario noćnim svetlima zaliva Darling. Subotom tačno u devet uveče nad zalivom bi počeo da puca vatromet. Ljudi su bili užurbani, delujući kao tek usputna pojava u tom prostoru. Neprestano su se menjali i za dve godine boravka u našoj višespratnici nisam zapamtila nijednog komšiju. Sidnej je bio grad koji je umeo da pretvori umetnike u materijaliste, ali tada ništa od toga nisam znala, iako sam možda već počela da naslućujem. Prvog meseca sam u lokalnoj galeriji upoznala Džin, svoju prvu prijateljicu u Sidneju. Tada je Džin bila umetnica, pravila je instalacije od toalet-papira.

Ljudi u dvorištu su se razmakli da propuste četvoricu vatrogasaca. Kada su ovi ušli u zgradu, sirene su napokon utihnule. Posle nekoliko minuta vatrogasci su izašli i pronela se glasina o neisključenom tosteru. Tog jutra ništa nije izgorelo. Nikome se ništa nije dogodilo.

Nije bilo o čemu da se priča. Ovu zgradu neće prikazivati u večernjim vestima. Komšije su se polako razilazile.

Vrata lifta su se zatvorila, a ja sam stegnula ključeve u dlanu. Pet načina na koje nipošto ne bih želela da umrem: da budem sahranjena dok sam još živa; da poginem u avionskoj katastrofi; da se udavim; da se punom brzinom zakucam u automobil koji dolazi iz suprotnog smera; da me živu izgrizu pacovi. Ponekad sam sanjala poplave, atomsku katastrofu, ponekad bih u snu letela i bila preplašena prazninom i visinom ispod ispruženih ruku. Lift me je ispljunuo na petom spratu i, otključavši vrata stana, zatekla sam sve onako kako sam i ostavila – posteljina na krevetu bila je razbacana posle noći, a torba koju sam bila počela da pakujem na podu spavaće sobe odražavala se u ogledalima ormara. Sela sam na krevet i zagledala se u svoj lik u ogledalu. Australijsko sunce je bilo oštro i nemilosrdno, više mi je pristajala ona melanholična evropska svetlost, jer mi se činila milostivijom. U Australiji sam bila osoba neodredive nacionalnosti, neodredivih godina, neodredivog zanimanja, osećala sam se neodredivo.

Otvorila sam ormar, presavila nekoliko komada odeće i stavila ih u torbu, a onda mi je palo na pamet da bi trebalo da napišem mužu poruku o protivpožarnim sirenama. Jedan od načina na koje moj muž ne bi želeo da umre jeste da izgori živ. Možda zato što ne veruje da postoji *afterlife*. Engleski pojam zagrobnog života bio je sumnjiv – *after life* znači posle života, ne posle smrti. Taj razmak između reči tešio je kao nemo obećanje večnosti, kao uveravanje da načini smrti i nisu toliko važni koliko se čini na prvi pogled, da se može otići na bilo koji način.